

ÖZET

Feminizm son yüzyılda hem sosyal hayatta hem edebi eserlerde altın çağını yaşamaktadır. Kadınların sosyal hayata aktif katılımı ve Sanayi Devrimi sonrası iş hayatında kendine yer bulmasıyla birlikte kendileriyle ilgili alanlar yeniden şekillendirilmekte, bugüne kadar erkekler tarafından oluşturulan ve genel geçer nitelikte görülen normlar, kadınların fikirleriyle şekillenen yeni bir yapıya evrilmektedir. Kadınlar kendilerini doğrudan ya da dolaylı ilgilendiren konularla ilgili olarak fikirlerini beyan etmekte, karşı tezlerini ortaya koymakta ve mevcut durumun değiştirilmesi için çabalamaktadırlar.

Kadınların kolektif olarak hareket etmesi, bilinçli örgütlenme, sivil toplum kuruluşları vs. yapılar sonucu feminizm kuramı şekillendirilmiştir. Bu kuram edebi eserlere de yansımış, yazılan yeni eserlerde kendine yer bulduğu gibi eski eserlerin eleştirilmesine de neden olmuştur. Bu anlayışla oluşturulan feminist edebiyat eleştirisi yazın dünyasına yeni bir yol açmıştır. Feminist eleştiri söylemin değiştirilmesi gerektiğini savunmaktadır. Burada erkeklerin dünyası vasıtasıyla aktarılan kadın söyleminden vazgeçilerek yeni bir kadın söylemi oluşturulması, bunu yaparken var olan eril söylemin de ortaya konulması hedeflenmektedir. Bu şekilde yeni bir yazın ve okur kitlesi oluşturularak feminist eleştiriye yeni alanlar açılacaktır.

Bu çalışmada feminist edebiyat eleştirisinin ne olduğu (ya da olmadığı) üzerinde durularak bu alanda çalışmalar yapan birçok isme yer verilerek feminist eleştirinin ana başlıklarından bahsedilecektir. Sonrasında ise Cumhuriyet döneminden seçilen romanlarda bu anlayış örneklendirilerek seçilen eserler feminist edebiyat kuramı bağlamında incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Feminist edebiyat eleştirisi, Maggie Humm, Simone de Beauvoir, Cumhuriyet romanları, feminizm.

ABSTRACT

Feminism has been experiencing its golden age in both social life and literary works in the last century. With women's active participation in social life and finding a place for themselves in business life after the industrial revolution, their fields are being reshaped, and the norms that have been created by men and considered to be generally valid until today are evolving into a new structure shaped by women's ideas. Women express their opinions on issues that directly or indirectly concern them, put forward their counter arguments and strive to change the current situation.

Women's collective action, conscious organization, non-governmental organizations, etc. Feminism theory was shaped as a result of these structures. This theory was also reflected in literary works, finding a place in new works as well as causing criticism of old works. Feminist literary criticism, created with this understanding, has opened a new path to the literary world. Feminist criticism argues that the discourse should be changed. Here, it is aimed to create a new women's discourse by abandoning the women's discourse transmitted through the men's world, and to reveal the existing masculine discourse while doing this. In this way, a new literature and readership can be created and new areas can be opened for feminist criticism.

In this study, the main topics of feminist criticism will be mentioned, focusing on what feminist literary criticism is (or is not), and many names working in this field will be included. Afterwards, this understanding will be exemplified in the novels selected from the Republic period and the selected works will be examined in the context of feminist literary theory.

Key words: Feminist literary criticism, Maggie Humm, Simone de Beauvoir, Republic novels, feminism.